

דף יג.

עין משפט א.ב.

או"ח סימן תרכט פעיף יד

י. טז. יש דברים שאסרו אותם חכמים לסכך בהם לכתחלה כגון מיני עשבים שאינם ראויים לאכילה ואינם מקבלים טומאה אבל ריחם רע או שהעלים שלהם נושרים, וחששו שמתוך כך יצא מן הסוכה ^י.

עין משפט ג.

או"ח סימן תרכט פעיף טו

יז. אסרו לסכך בחבילה משום שאדם לפעמים מניח חבילתו על גג הסוכה לייבשה, ואח"כ נמלך עליה לשם סוכה, ובכה"ג אותה סוכה פסולה משום תעשה ולא מן העשוי, וע"כ גזרו על כל חבילה ^ז. ולא אסרו אלא בחבילה שדרך לייבשה שהיא לא פחות מכ"ה קנים, ע"כ כל חבילה שהיא פחותה מכ"ה קנים מותר לסכך בה.

יח. כ"ה קנים שעיקרן אחד וקשרם אינם חבילה הפוסלת, אבל אם קשר עמם אפי' קנה אחד ויש בין שניהם כ"ה קנים אסורה.

הגה: כל חבילה שאינה קשורה משני ראשיה ^ח שיכולין לטלטלה כך אינה חבילה.

י. ואם עבר וסיכך בהם כשרה ומותר לישיב בה. מ"א ס"ק י"ד. ואפי' לכתחלה מותר לישיב בה אפי' יכול לסכך במין אחר. מ"ב אות ל"ח. ודלא כמי שרצה להחמיר לכתחלה. ואם ריחן רע שאין דעת האדם סובלתו י"ל דפסול מן התורה שתשבו כעין תדורו. מ"ב שם. ופי' שלא מריח כלל ג"כ אסור לו לסכך בהם דהסוכה עשויה גם לאחרים וגם לאושפיזין. כה"ח אות ע"ט. וכל דבר שריחו רע פסול גם לדפנות, כ"כ הר"ן, והיינו לכתחלה אבל בדיעבד מותר. ודוקא בנושרים תמיד אבל בנושרים רק ע"י הרוח מסכנין בהם אף לכתחלה, כ"כ הב"ח. ומ"א ס"ק ט"ו. ומ"ב אות ט"ל. ^כ. וא"כ אפי' בדיעבד פסול, כ"כ הב"י. מ"ב אות מ'. והוי תולמ"ה כיון שלא הניחה לצל. ^ל. ואם קשרה מן האמצע הוי יכול לטלטלה. מ"ב אות מ"ג.

עין משפט ד

או"ח סימן תעג פעיף ה

ה. ה. הירקות שיוצאים בהם ידי חובה בפסח מדין מרור הם: חזרת^מ, עולשין, תמכא, הרחבינא, שהם מיני עשבים מרים, ומרור.

ויוצאים בעלים שלהם וכן בקלחין אבל לא בשורש^ב שלהם, ובעלין אין יוצאין אלא א"כ הם לחים^ב, ובקלחים יוצאין בין לחים בין יבשים אבל לא בכבושים^ע ולא שלוקים.

כולם מצטרפים לשיעור כזית, ועיקר המצוה בחזרת, ואם אין לו חזרת יחזור אחר הסדר שלהם כפי שהם שנויים במשנה.

הגה: אם אין לו אחד מאלו המוזכרים יקח לענה או ירק אחר מר.

הגה: חרוסת יעשה אותה עבה זכר לטיט, ואח"כ נותן בה מעט יין אדום זכר לדם.

הגה: עושים החרוסת^ב מפירות שנמשלו בהם ישראל כגון תפוחים, תאנים, אגוזים, רמונים, שקדים ונותנים עליהם תבלין כגון קנמון וזנגביל הדומים לתבן שהיו מגבלין בו הטיט.

מ. היינו חסה, ואע"פ שאין בה מרירות ויש בה מתיקות מצוה בחזרת, כ"כ הב"י, ותחילתו מתוק וסופו מר זכר לשיעבוד שבהתחלה היה בפה רך ואח"כ בפרך. ורמז יש בה דרחמנא חס עלן.

ו. ובפולין ובארצות אשכנז שלא היה מצוי נהגו לקחת כריי"ן אך הוא חריף מאוד וא"א שאדם יאכל ממנו כזית ע"כ היום יש לחזור אחר חסה ולאכול ממנה כזית. כה"ח אות ע"ב. ז. היינו בשורשים הקטנים המתפצלים לכאן ולכאן, אבל השורש הגדול שבו עומד הירק הוא בכלל קלח, ט"ז בשם מהרי"ו, והמ"א כתב שלא יקח מה שלמטה מן הקרקע דהוי שורש, ולכתחלה טוב לחוש אם לא שזה בשעת הדחק. כה"ח אות ע"ו.

ס. דעלים יבשים הם כעפרא בעלמא, רש"י דף ט"ל ע"ב. ולכן צריך שהעלין יהיו לחים ולא כמושין, וכ"כ המ"א בס"ק י"ג דיש להחמיר בזה, וכן שלא יהיו כבושין. כה"ח אות ע"ח.

ע. פי' רש"י היינו בחומץ, וה"ה אם שרה אותם מעת לעת אפי' במים הוי כבוש. מ"א ס"ק י"ד. ויש לחוש לדעת המ"א. כה"ח אות ע"ט.

ואם כבוש בתוך ציר או חומץ אם שהה כדי שיתננו על האור וירתיח ויתחיל להתבשל הוי כמבושל, דכיון שנשתנה טעמן ע"י הבישול והכבישה לא יוצאין בהם ידי חובה, לבוש.

פ. עיין בכף החיים אות צ"ט ואות ק' כיצד עשיית החרוסת ע"פ האר"י ז"ל.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

דף יג:

עין משפט א. או"ח סימן תרכט פעיף טז

טז. יט. כל חבילה שאין קושרין אותה אלא למוכרה ואח"כ הקונה מתירה, אין לה דין חבילה לאסור מלסכך בה.

עין משפט ב. או"ח סימן תרכט פעיף יב

יב. יד. סיכך בירקות שממהרים לייבש אפי' שפסולים לסכך בהם מדין סכך פסול, אין דינם רק כסכך פסול לפסול בד' טפחים אלא דינם כאויר לפסול בג' ז טפחים.

הגה: כל מה שדרכו לייבש בתוך שבעה, דנים אותו מיד כאילו יבש ק, והוי כאויר והפסול בו אפי' מן הצד בג"ט.

עין משפט הו. או"ח סימן תרכט פעיף י

י. יא. ענפי תאנה ובהם תאנים, או זמורות ובהם ענבים, אם הפסולת מרובה על האוכל ר מסככין בהם ש, ואם קצר אותם לאוכל יש לידים שלהם תורת אוכל לקבל טומאה, וצריך א"כ שיהיה בפסולת כדי לבטל

צ. מימרא דשמואל בסוכה י"ג וכפי' רש"י. ואפי' שהם פסולים מחמת אוכל ואין חל עליהם שם פסול אחר קמ"ל. מ"ב אות ל"ג.

ואם יש ב' טפחים של סכך פסול וב' טפחים מירקות אלו שממהרים לייבש מצטרפים לחומרא לעשות ד' טפחים סכך פסול ופוסל, רע"א, הביאו הכה"ח אות ע'.

ק. וי וכמאן דליתנהו דמי, וה"ה כל סכך שדרכו לייבש תוך שבעה ועי"ז יהיה חמתה מרובה מצלתה מעכשיו כבר היא פסולה. כה"ח אות ע"ב. וע"כ צריך לתת הרבה מהסכך הזה שגם אם יתייבש תוך השבעה ישאר צלתה מרובה. שם.

ר. ברייתא בסוכה דף י"ג וכת"ק, ושיעור הידים עיין בעוקצין פ"א משנה ג'. ושיעורם עד ג' טפחים אע"פ שהם ארוכות יותר. ב"י בשם הרא"ש. וצריך לזהר להוציא השיבולים מן הקשים לפני שמסככין בקש.

ש. וי אף שאין הסוכה צלתה מרובה מחמתה אלא ע"י האוכל שהוא סכך פסול כשרה, משום שהאוכל מתבטל ברוב הפסולת. כה"ח אות ס"ב מהרדב"ז.

וי הגם כשהאוכל הוא מיעוט אינו פוסל הסוכה מ"מ אם יהיה ליד האויר ובין שניהם יהיה ג"ט בסוכה קטנה זה פוסל. כה"ח אות ס"ג. מרדב"ז.

האוכל וגם היד שלהם, אבל קצרום לסכך בהם **ת** אין לידיים תורת כלי ומצטרפים הידיים לפסולת לבטל האוכל.

יב. קצרום לאוכלם ונמלך עליהם לסכך בהם, אין המחשבה מוציאה הידות מתורת אוכל עד שיעשה בהם מעשה, שניכר שרוצה אותם לסיכוך כגון שדש אותם.

ת. ואם חשב עליהם למאכל בשעה שקצרום לסיכוך ירדה על הידות תורת טומאה. מירושלמי, כה"ח אות ס"ד מפת"ע.